

ternationale Opgaver i det Omfang, her er Tale om; og som vore ideelle Bestræbelser, vore Ønsker, vort nationale Haab og vore Forpligtelser kræver af os.

Der blev af det ærede Medlem, som sidst talte, henpeget paa, at Lovforslagets § 4 bemyndiger Ministeren til at oprette Fundatsen, [og det ærede Medlem mente, at det vilde være rigtigst at henvise Lovforslaget til et Udvalg, for at dette Spørgsmaal kunde blive Genstand for en nærmere Drøftelse. Jeg tillader mig imidlertid at spørge, om det ikke er en naturlig Tanke, at denne Fundats' Udarbejdelse væsentlig kommer til at foregaa i den Komité paa 15 Medlemmer, som skal nedsettes til at bestyre Fonden. Jeg forestiller mig, at den højtærede Minister ogsaa har tænkt sig den samme Mulighed, saa at Lovforslaget derfor ikke behøver at gaa i Udvalg, hvis den højtærede Minister, hvad jeg kunde tænke mig, ikke vil være uvillig til at erklære, at han kun vil oprette denne Fundats i Overensstemmelse med denne Bestyrelse for Fonden. Der vil Arbejdet kunne gøres langt grundigere og fyldigere, end det under Hensyn til Opgavens Natur og den særlige Indsigt, som kræves for dens Løsning, vil være muligt i et Rigsdagsudvalg.

Med disse Ord skal jeg i øvrigt paa mit Partis Vegne anbefale Lovforslaget til hurtig og velvillig Fremme.

Nina Bang: Ligesom mit Parti i Folketinget har tilsagt dette Forslag sin Støtte, saaledes skal jeg ogsaa gøre det paa vor Gruppens Vegne her i Landstinget, og jeg gør det saa meget hellere, som der allerede tidligere fra de skandinaviske Lande, og jeg tør sige først fra vort Land, er gjort Bestræbelser for paa et andet Omraade at faa de internationale Baand knyttet igen. Det gælder Bestræbelserne for at faa samlet den internationale Arbejderklasse, Bestræbelser, der er lykkedes saa godt, at den internationale Arbejderklasse allerede har været samlet i Bern og nu bereder sig paa at samles i Amsterdam.

Der er om denne Sag udtalt af Professor Rovsing, at der knytter sig megen Optimisme til den. Professor Rovsing mener hermed, at det ikke vil kunne lykkes, hvor meget der end bliver gjort, foreløbig at faa samlet Videnskabsmænd fra alle Lande, og han fremfører Eksempler, som synes meget nedtrykkende, men jeg tror dog, at man ikke skal lade sig gaa paa heraf; det er jo heller ikke alt, der gaar saa sørgeligt, som det en Tid ser ud

til. Jeg skal i den Anledning henvise til, at en af Nordens mest fremragende Socialdemokrater i 1916 vendte tilbage fra en Rejse i Frankrig og England med det Indtryk, at det ikke, før den Slægt, der havde ledet Arbejderbevægelsen ved Krigens Udbrud, var uddød, vilde lykkes at faa en international Samling i Gang; dette er altsaa allerede lykkedes, og jeg tror ogsaa, at Videnskaben, som har saa store internationale Interesser, vil forstaa sit Ansvar overfor Menneskeheden, og at Videnskabsmændene, naar de, som det konservative Partis Ordfører (Foss) udtalte, bliver hjulpet godt fra neutral Side, dog maaske vil være i Stand til at række hinanden Haanden, adskilligt før man nu er tilbøjelig til at tro.

Oprindelig var det jo Planen baade i Danmark og i Norge at fremme denne Sag paa den Maade, at man oprettede to Institutter, eet for Naturvidenskaberne og eet for Aandsvidenskaberne. Norge var saa heldigt i den Henseende i Forvejen at have et Institut, det geofysiske Institut i Bergen, hvor der allerede før Krigen var samlet internationale studerende. Man er nu i det danske Udvalg gaaet bort fra denne Tanke. Det synes altsaa, at der har været megen Debat frem og tilbage, men det er da endt med, at man har besluttet sig til at søge fremmet Oprettelsen af denne Rask-Ørsted Fond paa 5 Mill. Kr., der har sat sig de 7 Opgaver, som den højtærede Minister allerede har fremsat for os. Det er alle sammen Formaal, som man i højeste Grad maa hilse velkommen. Det er at haabe, at det ved Arbejdet for de to første Formaal, nemlig at optage det videnskabelige Fællesarbejde og at afholde internationale videnskabelige Møder her i Danmark, vil lykkes os at blive et Bindeled mellem de to Koalitionens Nationer, og i alle Tilfælde vil Arbejdet for alle Formaalene fremme den danske videnskabelige Forskning og gøre den mere kendt i Udlandet. Dette om jeg saa maa sige nationale-internationale Synspunkt er under Debatten blevet fremhævet fra forskellige Sider som meget vigtigt, ogsaa her i Dag af den højtærede Minister. Og det sker med Ret, fordi man ikke kan skjule for sig selv, at vore Videnskabsmænds Kaar i mange Aar har været kummerlige. Jeg minder saaledes om, hvorledes vor fremragende Historiker, I. A. Fridericia, nu død, i mange Aar gik paa Universitetsbiblioteket og hentede Bøger frem til de studerende, det maatte han gøre som sin Levevej.